

Krishanteringsplan

2015-2018

Västra Götalandsregionen

Regionfullmäktige beslut 2015-10-20
Dnr RS 1970-2014

Krishanteringsplan Västra Götalandsregionen

Västra Götalandsregionen är en del av rikets krishanteringsorganisation. Verksamheter inom Västra Götalandsregionen har därför i uppdrag att, inom ramen för den regionala krishanteringsplanen, upprätta en krishanteringsorganisation.

Syftet med denna plan är att klargöra roller, ansvar och uppgifter före, under och efter en händelse som påverkar Västra Götalandsregionens nämnder/styrelser/bolag/privata vårdgivare anslutna till VGPV i Västra Götaland.

Denna plan bygger bland annat på enligt lagen (2006:544) om extraordinär händelse.

Planen fastställdes av regionfullmäktige den 20 oktober 2015 att gälla under innevarande mandatperiod. Till planen biläggs en kriskommunikationsplan.

Krishanteringsplan för Västra Götalandsregionen 2015–2018 är övergripande och ersätter tidigare krishanteringsplan Dnr 136-2010

Ann Sofi Lodin
Regiondirektör

Valter Lindström
Koncernsäkerhetschef

Krishanteringsplan Västra Götalandsregionen

Innehållsförteckning

Krishanteringsplan Västra Götalandsregionen	2
Innehållsförteckning	3
Inledning	4
Västra Götalandsregionen	4
Skyddsvärt i Västra Götalandsregionen	4
Sveriges krishanteringssystem.....	5
Tre viktiga principer i Sveriges krishanteringssystem:	5
Nationell målbild för risk och sårbarhetsarbetet	5
Samverkan och ledning – Gemensamma grunder vid hantering av sambandsstörningar	6
Planering för höjd beredskap (civilt försvar).....	6
K rishantering i Västra Götalandsregionen	6
Syfte med krishantering i Västra Götalandsregionen	7
Samhällsviktig verksamhet.....	7
Definitioner.....	8
Generella förberedelser	8
Systematiska säkerhetsarbetet	8
Uppföljning.....	8
Ansvar för avtal med extern part	8
Utbildning och övning	9
Kriskommunikation.....	9
Ansvar – förebygga och förbereda inför en kris.....	9
Krishanteringsprocessen	9
Regionfullmäktige	10
Regionstyrelsen	10
Nämnder	10
Regiondirektören	10
Koncernsäkerhetschef.....	10
Beredskapschef.....	11
Smittskyddsläkare.....	11
Kommunikationsdirektör.....	12
Förvaltningschef eller motsvarande	12
Privata vårdgivare anslutna till VGPPV	12
Regionservice	12
VGR IT	13
Västfastigheter	13
Västrafik	13
Krisledningsorganisation	13
Aktiviteter vid en kris	14
Särskild fördelning av aktiviteter samt aktivering av krishantering.....	14
Regiondirektörens krisledningsstöd	15
Regional krisledningsstab.....	15
Smittskydd Västra Götaland.....	16
Samhällsviktiga verksamheter.....	16
Övriga förvaltningars/ funktioners krisorganisation	16
Bilaga 1 Definitioner	17
Bilaga 2.....	20
Lokal krishanteringsplan	20
Bilaga 3 Västra Götalandsregionen krisledningsorganisation.....	21
Bilaga 4 Västra Götalandsregionen beredskapsorganisation.....	22

Inledning

Västra Götalandsregionen

Västra Götalandsregionens övergripande uppdrag är att bidra till ett gott liv för människorna i Västra Götaland. Det gör vi inom våra tre ansvarsområden: hälso- och sjukvård, tillväxt och utveckling samt kollektivtrafik.

I Västra Götalandsregionen uppdrag ingår även att planera för en god krisberedskap, grundad på risk- och sårbarhetsanalyser enligt lagen (2006:544) och förordningen (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har identifierat 27 potentiella risker som kan drabba Sverige, dessa är:

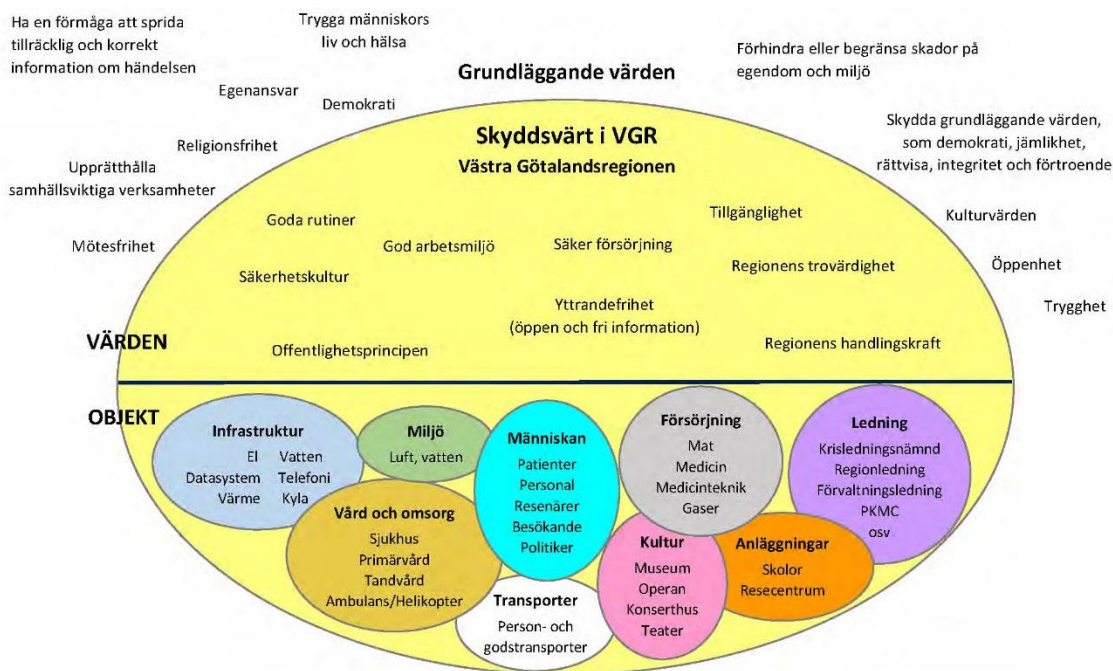
- brand i särskilda objekt
- dammbrott
- epizooti
- fartygskollision
- förorenad dricksvattentäkt (biologisk kontaminering)
- förorenad dricksvattentäkt (kemiskt utsläpp)
- isstorm
- kemikaliespridning via bomb
- kärnkraftsolycka
- pandemi
- pågående dödligt våld i skolmiljö
- ras och skred
- rymdskrot
- social oro med våldsinslag
- solstorm
- storm
- stöd av/oriktig information
- störningar i drivmedelsförsörjning
- störning i elektronisk kommunikation
- störningar i elförsörjning
- störningar i livsmedelsförsörjning
- störningar i transport
- svaveldimma
- terrorhandling
- väpnat angrepp
- värmebölja
- översvämning av vattendrag

Ovannämnda händelser kan direkt eller indirekt drabba Västra Götalandsregionen och dess innevånare. För att regionen ska kunna hantera oönskade händelser har Krishanteringsplan för Västra Götalandsregionen 2015–2018 utarbetats. Den klargör roller, ansvar och uppgifter inför, under och efter en extraordinär händelse, samhällsstörning eller kris.

Skyddsvärt i Västra Götalandsregionen

Västra Götalandsregionen har utifrån grundläggande värden tagit fram vad som är skyddsvärt för verksamheterna.

Krishanteringsplan Västra Götalandsregionen

Sveriges krishanteringssystem

Alla myndigheter och organisationer har ansvar för sitt eget verksamhetsområde, ett så kallat **sektorsansvar**. Det ansvaret gäller alltid och i alla situationer. Det **geografiska områdesansvaret** är ett komplement, vid en kris som berör flera sektorer samtidigt. En sammanhållande aktör pekas ut för de gemensamma insatser som krävs för att hantera krisen. Det innebär inte att den som har det geografiska områdesansvaret tar över ansvaret från någon annan.

Det geografiska områdesansvaret finns på tre nivåer i samhället:

- lokalt (kommunerna)
- regionalt (länsstyrelserna)
- nationellt (regeringen)

Tre viktiga principer i Sveriges krishanteringssystem:

- **Ansvarsprincipen:** Den som ansvarar under normala förhållanden ansvarar även under kris och krig.
- **Närhetsprincipen:** Krisen ska hanteras där den inträffar och av närmast berörda och ansvariga.
- **Likhetsprincipen:** Innebär att en verksamhets lokalisering och organisation så långt som möjligt ska vara den samma under normala förhållanden som under en kris.

Nationell målbild för risk och sårbarhetsarbetet

Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) har skrivit en överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), att följande nationella målbild ska vara styrande för landstingens/regionernas arbete med risk och sårbarhetsarbete.

- Landstinget har god kunskap om risker och sårbarhet som kan påverka landstingets verksamhet. Konsekvenserna för den egna verksamheten har analyserats.

Krishanteringsplan Västra Götalandsregionen

- Landstinget har en planering för hur risker och sårbarheter ska undanröjas eller minskas. Landstinget har också en planering för hur de ska hantera konsekvenserna av en extraordinär händelse.
- Landstinget har en god förmåga att hantera en extraordinär händelse, det vill säga att vidta de nödvändiga åtgärder som krävs för att säkerställa att samhällsviktig verksamhet kan upprätthållas samt att ge invånarna och medier tillräcklig och korrekt information om händelsen.

Samverkan och ledning – Gemensamma grunder vid hantering av samhällsstörningar

Utifrån nationella direktiv ska aktörerna inom svenska krishanteringssystemet ha förmåga att begränsa konsekvenser av olyckor och kriser när det inträffar, kunna leda och fatta beslut inom ansvars- och verksamhetsområdet och kunna samverka med andra.

Västra Götalandsregionen är en del av det svenska krishanteringssystemet och ska ha en bra förmåga att, utifrån det skyddsvärda, hantera samhällsstörningar.

Genom att arbeta i enlighet med av MSB framtagna gemensamma grunder för samverkan och ledning (SOL), läggs grunden för en helhetssyn på hur krisen ska hanteras och ges förutsättningar för en effektiv hantering av händelser som kan påverka samhället negativt.¹

Planering för höjd beredskap (civilt försvar)

Varje förvaltning/bolag och privat vårdgivare ansluten till VGPV ska delta i arbete med planering av den verksamhet inom civila försvaret, som regionen ska bedriva under höjd beredskap.

Bland annat i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och i förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap beskrivs, vilka förberedelser regionen behöver vidta, för att verksamheterna ska fungera under höjd beredskap.

Under höjd beredskap ansvarar regionstyrelsen för ledningen av den civila hälso- och sjukvården samt övrig verksamhet för det civila försvaret som regionen ska bedriva.

Krishantering i Västra Götalandsregionen

Krishantering är en del av det samlade systematiska säkerhetsarbetet i Västra Götalandsregionen och styrs genom säkerhetspolicy och riktlinjer. Arbetet omfattar riskhantering, kontinuitetshantering, hantering av händelse och erfarenhetsåterföring,

Västra Götalandsregionen har en skyldighet att förbereda och planera för en god krishantering, grundad på risk- och sårbarhetsanalyser. Detta ansvar regleras av lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Det finns även andra lagar som reglerar landstingets ansvar för arbetet med säkerhet, risk- och krishantering.²

¹ Utifrån MSB:s dokument "Samverkan och ledning – Gemensamma grunder vid hantering av samhällsstörningar."

² Några exempel är kommunallagen (1991:900), Offentlighets- och sekretesslag (2009:400), Smittskyddslagen (2004:168), Lag om skydd mot olyckor (2001:778), Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763)

Krishanteringsplan Västra Götalandsregionen

Syfte med krishantering i Västra Götalandsregionen

Syftet med krishantering är att trygga människors liv och hälsa, förhindra eller begränsa skador på egendom och miljö samt att upprätthålla samhällsviktiga verksamheter. I förlängningen innebär detta även ett skydd av grundläggande värden som demokrati, jämlikhet, rättvisa, integritet och förtroende.

Syftet är även att ha en förmåga att sprida tillräcklig och korrekt information om händelsen. En kris har flera dimensioner. Den första är att hantera själva ”krisen” med dess konsekvenser. Den andra är att kunna hantera ”bilden av krisen”. Västra Götalandsregionen ska kunna ge korrekt information till invånare och anställda.

Samhällsviktig verksamhet

En samhällsviktig verksamhet är av sådan betydelse att bortfall av, eller svår störning i, verksamheten skulle innebära stor risk eller fara för befolkningens liv och hälsa, samhällets funktionalitet eller samhällets grundläggande värden.

Västra Götalandsregionen har utpekat ett antal verksamheter som samhällsviktiga³. Dessa är nödvändiga eller mycket väsentliga för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras, så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

³ Alingsås lasarett, Koncernstab kommunikation och externa relationer, Kungälv Sjukhus, NU-sjukvården, Närhälsan, Privata vårdgivare anslutna till VGPV, Prehospitäl och Katastrofmedicinskt Centrum, Regionledning, Regionservice, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Smittskyddsenheten, Skaraborgs Sjukhus, Södra Älvsborgs Sjukhus, VGR IT, Västfastigheter och Västtrafik

Krishanteringsplan Västra Götalandsregionen

Definitioner

För att tydliggöra texten används följande definitioner i planen, övriga definitioner finns samlade i bilaga 1.

Kris

En händelse som drabbar människor och samhälle och/eller hotar Västra Götalandsregionens grundläggande värden och funktioner.

Krishantering

Förmåga att kunna hantera en kris som inträffar. Bygger både på krislednings- och operativ förmåga.

Krisledningsförmåga

Förmågan att, inom ett verksamhets- eller ansvarsområde, vid allvarliga störningar leda den egna verksamheten. Att fatta beslut inom eget verksamhets- eller ansvarsområde, sprida snabb, korrekt och tillförlitlig information och vid behov kunna medverka i samordning och koordinering med andra aktörer och deras åtgärder.

Operativ förmåga

Förmågan att, inom ett verksamhets- eller ansvarsområdet, snarast påbörja åtgärder för att hantera eller medverka i hanteringen av konsekvenserna av inträffade händelser. Genomföra de åtgärder som krävs för att avhjälpa, skydda och lindra effekterna av det inträffade. www.krisinformation.se

Generella förberedelser

Systematiska säkerhetsarbetet

Inom ramen för det systematiska säkerhetsarbetet ska varje förvaltning/bolag under första året i mandatperioden genomföra en risk- och sårbarhetsanalys, som grund för genomförande av förebyggande åtgärder samt utformning av lokal krishanteringsplan och lokal krisorganisation, se beslut i Regionfullmäktige 080422, § 62. Vid utformningen av den lokala krishanteringsplanen ska kraven enligt bilaga 2 beaktas.

Uppföljning

Inom ramen för det systematiska säkerhetsarbetet ska varje förvaltning/bolag årligen följa upp och till Koncernkontoret, enhet säkerhet, redovisa en sammanställning av genomförda risk och sårbarhetsanalyser, ändrade förutsättningar, genomförda och planerade åtgärder som påverkar riskbilden samt risker som behöver hanteras över förvaltnings- och bolagsgränser (MSBFS 2015:4).

Ansvar för avtal med extern part

Den som ingår avtal med extern part ansvarar för att risker relaterade till uppdraget analyseras, att kraven på risk- och krishantering samt säkerhet specificeras i avtalet och att uppföljning av avtalade skyddsåtgärder sker. Sekretessavtal ska tecknas med alla ingående parter. I tillämpliga fall ska även säkerhetsskyddslagen tillämpas.

Krishanteringsplan Västra Götalandsregionen

Utbildning och övning

Enligt lagstiftningen ansvarar regionen för att förtroendevalda och personal får den utbildning som krävs, för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid kris och extraordinära händelser.

Kriskommunikation

Den regionala kriskommunikationsplanen, som biläggs Krishanteringsplanen, ska ligga till grund för regional och lokal kriskommunikation.

Grundprincipen är, att om flera verksamheter berörs samordnar regiondirektörens krisledningsstöd (pressjouren) informationen. Men berörda förvaltningar "äger" fortfarande händelsen/informationen. Undantaget är om bedömning görs, att händelsen starkt kan påverka Västra Götalandsregionens varumärke/anseende. Då övertar regiondirektören/pressjouren "ägandet" av informationen. Se Regional Kriskommunikationsplan.

Ansvar – förebygga och förbereda inför en kris

Regionstyrelsen ansvarar för att en god krisberedskap upprätthålls i regionen. Nämnder, styrelser och bolag har ett ansvar att förbereda och anpassa sin krishantering efter Västra Götalandsregions krishanteringsprocess.

Krishanteringsprocessen

Krishanteringsprocessen omfattar aktiviteter och åtgärder före, under och efter en kris.

Före

- Utifrån det systematiska säkerhetsarbetet genomföra förebyggande åtgärder
- Genomföra kontinuerlig omvärldsbevakning inom sitt ansvarsområde
- Upprätta organisation för krishantering.
- Förbereda, utbilda och öva krishanteringsorganisationen.
- Funktionen Tjänsteman i beredskap ska finnas för samhällsviktig verksamhet (se sid 7). I de samhällsviktiga verksamheter där TiB saknas kan efter överenskommelse en annans förvaltnings TiB eller RTiB företräda förvaltningen. TiB: se definitioner bilaga 1 samt beredskapsorganisation bilaga 4.
- Övrig verksamhet ska ha en utpekad kontaktfunktion in i förvaltningen/bolaget.
- Upprätta samverkan och utbyte av kontaktinformation med kommuner, myndigheter, samverkansparter och andra som kan bli berörda vid en kris.

Under

- Aktivera organisation för krishantering.
- Aktivera kriskommunikationsplan.
- Informera RTiB och Koncernkontorets pressjour.
- Upprätta dialog och samverkan med berörda aktörer.
- Säkerställa att en mål- och lägesbild upprättas och kommuniceras till övriga berörda aktörer i krisen. Se kriskommunikationsplan.
- Dokumentera krisarbetet.

Krishanteringsplan Västra Götalandsregionen

Efter

- Omhändertagande av personal
- Återuppbyggnad av drabbade verksamheter.
- Utvärdering och återrapportering av krisarbetet till regiondirektören.
- Återkoppling och lärande inför framtiden.

Utöver dessa krav finns ett specifikt ansvar fördelat enligt nedan.

Regionfullmäktige

Regionfullmäktige fastställer en krishanteringsplan inför varje ny mandatperiod.

Regionfullmäktige utser en särskild krisledningsnämnd, som ska vara utbildad och övad. Nämnden ska träda i funktion vid en extraordinär händelse, efter beslut av ordförande eller vice ordförande.

Beslut som krisledningsnämnden tar under en extraordinär händelse ska anmälas till följande fullmäktigemöte.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen har ansvar för att årligen göra en samlad bedömning av Västra Götalandsregionen krishanteringsförmåga och rapportera till den myndighet som regeringen utser.

Nämnder

Varje nämnd och styrelse (även bolagens styrelser) ansvarar för det systematiska säkerhetsarbetet, vilket även inkluderar krishantering, inom sitt verksamhetsområde. Utifrån genomförd risk- och sårbarhetsanalys beslutas om egna lokala planer inom ramen för ”Krishanteringsplan 2015–2018 Västra Götalandsregionen”.

Nämnd och styrelse (även bolagens styrelser) ska årligen följa upp och till Koncernkontoret, enhet säkerhet, redovisa:

- sammanställning av genomförda risk och sårbarhetsanalyser
- ändrade förutsättningar
- genomförda åtgärder som påverkar riskbilden
- planerade åtgärder som påverkar riskbilden
- risker som behöver hanteras över förvaltnings- och bolagsgränser

Regiondirektören

Regiondirektören ansvarar för krishanteringen i Västra Götalandsregionen.

Detta innebär bland annat att:

- Säkerställa att krisledningsorganisationen skapas, utbildas och övas. Se bilaga 2.
- Informera chefer och medarbetare i Västra Götalandsregionen samt andra myndigheter och aktörer i samhället, om planens innehåll.

Koncernsäkerhetschef

Har det övergripande ansvaret för det systematiska säkerhetsarbetet i VGR anpassad till Västra Götalandsregionens krishanteringsprocess. Se under rubriker ”Generella förberedelser” och ”Ansvar – förebygga och förbereda inför en kris”.

Detta innebär även att:

Krishanteringsplan Västra Götalandsregionen

- Ansvara för krishanteringsprocessen
- Utformning av den regionala krishanteringsplanen utifrån lag 2006:544
- Bevaka och analysera hot eller risker som påverkar eller kan påverka Västra Götalandsregionen.
- Samordna analys av och utvärdera Västra Götalandsregionens samlade arbete före, under och efter en kris.
- Utifrån regionens analys av det systematiska säkerhetsarbetet före, under och efter en kris, ge strategiska inriktningsmål för övningar samt göra utvärdering.
- Ansvara för årlig rapportering till regionstyrelsen och andra myndigheter gällande Västra Götalandsregionens krishanteringsförmåga. Se MSB:s föreskrifter MSBFS 2015:4.

Beredskapschef

Har det övergripande ansvaret för katastrofmedicinsk beredskap i Västra Götalandsregionen, anpassad för skyddsvärda intressen där människors liv och hälsa tillvaratas samt anpassad till Västra Götalandsregionens krishanteringsprocess. Se under rubriker ”Generella förberedelser” och ”Ansvar – förebygga och förbereda inför en kris”.

Detta innebär även att:

- I samverkan med regional katastrofmedicinsk kommitté (RKMK) bereda regional katastrofmedicinsk beredskapsplan för beslut i regionstyrelsen.
- Ansvara för katastrofmedicinsk planering, utbildning och övning.
- Utforma ett förslag och rekommendationer för en stabsarbetsplan, som utgångspunkt för stabsarbete hos regionens utpekade samhällsviktiga verksamheter.
- Erbjuda stöd till förvaltningar/bolag avseende utveckling/utbildning och kvalitetssäkring av stabsarbetet.
- Upprätthålla funktionerna regional tjänsteman i beredskap (RTiB) och regional beredskapsläkare (RBL) samt att RTiB kan bedöma, aktivera och stödja drabbad förvaltning/bolag samt regionledning.
- Vid händelse samordna och stödja berörda verksamheter genom regional krisledningsstab på PKMC alternativt som ”Regional katastrofmedicinsk ledning” (RKML) för hälso-och sjukvården.
- Ansvara för säkerhetsskydd och signalskydd inom Västra Götalandsregionen.

Smittskyddsläkare

Har det övergripande ansvaret för upprättandet av krishantering inom sitt verksamhetsområde, anpassad till Västra Götalandsregionens krishanteringsprocess. Se under rubriker ”Generella förberedelser” och ”Ansvar – förebygga och förbereda inför en kris”.

Detta innebär även att:

- Vid en smittskyddshändelse samordna, stödja/leda berörda verksamheter.
- Upprätta regional epidemiberedskapsplan med separat pandemiplan, vilka fastställs av regionstyrelsen.
- Regional epidemiberedskapsplan med separat pandemiplan föreläggs regional katastrofmedicinsk kommitté (RKMK).

Krishanteringsplan Västra Götalandsregionen

Kommunikationsdirektör

Har det övergripande ansvaret för strukturen och uppbyggnaden av en fungerande kriskommunikation, anpassad till Västra Götalandsregionens krishanteringsprocess. Se under rubriker ”Generella förberedelser” och ”Ansvar – förebygga och förbereda inför en kris”.

Detta innebär även att:

- Upprätthålla funktionen TiB/pressjour.
- Vid en kris eller hot om kris upprätta funktion för regional samordning av krisinformation och i vissa fall ledning och styrning av krisinformation.
- Upprätta kriskommunikationsplan.

Förvaltningschef eller motsvarande

Förvaltningschef/motsvarande ansvarar för verksamhetens systematiska säkerhetsarbete.

Se under rubriker ”Generella förberedelser” och ”Ansvar – förebygga och förbereda inför en kris”.

Privata vårdgivare anslutna till VGPV

Västra Götalandsregionen har utpekat privata vårdgivare anslutna till VGPV som samhällsviktig verksamhet, vilket innebär att bortfall av eller svår störning i verksamheten skulle innebära stor risk eller fara för befolkningens liv och hälsa, samhällets funktionalitet eller samhällets grundläggande värden. Verksamheterna är nödvändiga eller mycket väsentliga, för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras, så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

Den samhällsviktiga verksamheten ska ha en Tjänsteman i Beredskap (TiB), nåbar via telefon eller sökare dygnet runt under alla dagar.

Privata vårdgivaren som är anslutna till VGPV ska följa ”Krishanteringsplan för Västra Götalandsregionen 2015–2018”.

Vårdenheten ansvarar för att följa Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om katastrofmedicinsk beredskap (SOSFS 2013:22). Beredskapen ska baseras på planering tillsammans med andra leverantörer och sjukhus.

Regionservice

Regionservice är inom sin verksamhet ansvarig för krishantering inom eget verksamhetsområde, anpassad till Västra Götalandsregionens krishanteringsprocess. Se under rubriker ”Generella förberedelser” och ”Ansvar – förebygga och förbereda inför en kris”.

Detta innebär även att:

- Utforma krishanteringsklausul och kontinuitetsplan i avtal mellan leverantör av tjänster och varor till Västra Götalandsregionen.
- Genom systematiskt säkerhetsarbete säkerställa att interna leveranser och tjänster har en hög robusthet. Arbetet ska bygga på risk- och sårbarhetsanalyser.
- Ingå som expert/samverkansperson i berörda verksamheters krisorganisation alternativt i den regionala krisledningsstaben.

Krishanteringsplan Västra Götalandsregionen

VGR IT

VGR IT är inom sin verksamhet ansvarig för krishantering inom eget verksamhetsområde, anpassad till Västra Götalandsregionens krishanteringsprocess. Se under rubriker ”Generella förberedelser” och ”Ansvar – förebygga och förbereda inför en kris”.

Detta innebär även att:

- Utforma krishanteringsklausul och kontinuitetsplan i avtal mellan leverantör av tjänster och varor till Västra Götalandsregionen.
- Genom systematiskt säkerhetsarbete säkerställa att teknisk infrastruktur som kommunikationsnät, datahallar och IS/IT tjänster har en hög robusthet. Arbetet ska bygga på risk- och sårbarhetsanalyser genomförda i samverkan med förvaltningar och bolag.
- Ingå som expert/samverkansperson i berörda verksamheters krisorganisation alternativt i den regionala krisledningsstaben.

Västfastigheter

Västfastigheter är inom sin verksamhet ansvarig för krishantering inom eget verksamhetsområde (vatten, el, gaser osv.), anpassad till Västra Götalandsregionens krishanteringsprocess. Se under rubriker ”Generella förberedelser” och ”Ansvar – förebygga och förbereda inför en kris”.

Detta innebär även att:

- Utforma krishanteringsklausul och kontinuitetsplan i avtal mellan medialeverantör (vatten, el, gaser osv.) och Västra Götalandsregionen.
- Genom systematiskt säkerhetsarbete säkerställa att interna leveranser och tjänster har en hög robusthet. Arbetet ska bygga på risk- och sårbarhetsanalyser.
- Ingå som expert/samverkansperson i berörda verksamheters krisorganisation alternativt i den regionala krisledningsstaben.

Västtrafik

Västtrafik är ansvarig för krishantering inom eget verksamhetsområde och dess underleverantörer, anpassad till Västra Götalandsregionens krishanteringsprocess. Se under rubriker ”Generella förberedelser” och ”Ansvar – förebygga och förbereda inför en kris”.

Detta innebär även att:

- Planera och förbereda för att vid behov kunna genomföra evakuering av människor samt transport av varor och produkter.
- Genom systematiskt säkerhetsarbete säkerställa att interna leveranser och tjänster har en hög robusthet. Arbetet ska bygga på risk- och sårbarhetsanalyser.
- Ingå som expert/samverkansperson i berörda verksamheters krisorganisation alternativt i den regionala krisledningsstaben.

Krisledningsorganisation

Varje förvaltning/bolag och samhällsviktiga verksamhet har ett ansvar att hantera en kris och dess konsekvenser, men också ansvar för sin del i krishanteringssystemet i Västra Götalandsregionen.

Krishanteringsplan Västra Götalandsregionen

Aktiviteter vid en kris

Följande aktiviteter är styrande för respektive förvaltning/bolag, inklusive samhällsviktig verksamhet, vid en kris:

- Aktivera krisledningsorganisationen.
- Aktivera kriskommunikationsorganisationen.
- Informera och samverka med RTiB.
- Upprätta dialog och samverka med berörda aktörer.
- Säkerställa att lägesbild upprättas och kommuniceras till övriga berörda aktörer i krisen. Se kriskommunikationsplan.
- Dokumentera krisarbetet.
- Efter krisen utvärdera och återrapportera krisarbetet till regiondirektören.

Särskild fördelning av aktiviteter samt aktivering av krishantering

Krisledningsnämnd

Aktivering

Regiondirektören informerar ordförande i krisledningsnämnden vid hot om eller inträffad kris.

Krisledningsnämndens ordförande, alternativt vice ordförande, fattar beslut i varje enskilt fall om händelsen är av sådan art (extraordinär händelse) att krisledningsnämnden ska aktiveras.

Uppgifter vid extraordinära händelser

Vid extraordinära händelser får krisledningsnämnden enligt lag fatta beslut om att överta hela eller delar av beslutsrätten från annan nämnd i Västra Götalandsregionen, i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsen.

Beslut som krisledningsnämnden tar under en extraordinär händelse ska anmälas till följande fullmäktigemöte.

Regiondirektören

Aktivering

Regiondirektören aktiveras av ansvarig förvaltnings-/funktionschef/motsvarande eller av regional tjänsteman i beredskap (RTiB), när en kris inträffar eller förväntas inträffa och kan allvarligt påverka Västra Götalandsregionen verksamhet.

Uppgifter vid hot om eller inträffad kris

Regiondirektören leder den strategiska krissamordningen. Den strategiska samordningen innebär bland annat att:

- initiera och informera krisledningsnämnden
- vid behov utse ansvarig funktion för operativ ledning/samordning av krisen
- vid behov upprätta en stab för strategisk samordning vars uppgift är att
 - följa krishanteringsarbetet
 - fastställa målbild för hanteringen av krisen
 - samordna krisinformationen och utforma en regional lägesbild
 - strategisk samverka med övriga berörda samhällsfunktioner
 - staben bemannas inledningsvis av regiondirektörens krisledningsstöd

Krishanteringsplan Västra Götalandsregionen

Till regiondirektörens förfogande finns den samlade krisledningsorganisationen. Se bilaga 3.

Regiondirektörens krisledningsstöd

Aktivering

Krisledningsstödet aktiveras om grundläggande värden och skyddsvärda objekt är hotade eller påverkade av en kris. Krisledningsstödet kan se olika ut, beroende på krisens art. Kommunikations- och säkerhetsstrategisk kompetens ska dock alltid vara en del i stödet. Samverkan ska alltid ske med RTiB.

Uppgifter vid hot om kris eller kris

Regiondirektörens krisledningsstöds uppgifter är att

- Följa att krishanteringsarbetet fungerar och att nödvändig samordning upprättas.
- Analysera och bearbeta uppgifter om händelsen och ta fram långsiktiga konsekvensanalyser.
- Samla in uppgifter om händelsen och ge förslag till regionledningen på inriktning av strategiska insatser.
- Efter beslut av regiondirektören ta ansvar för och leda kriskommunikationen i Västra Götalandsregionen, se kriskommunikationsplan.
- Kan ingå i regional krisledningsstab alternativt i RKML

Regional krisledningsstab⁴

Aktivering

Regional krisledningsstab aktiveras på initiativ av RTiB vid hot om eller inträffad allvarlig händelse eller extraordinär händelse.

Uppgifter:

- Vid hot om eller kris som berör förvaltningar/bolag i regionen, upprätta en regional krisledningsstab som samordnar och stödjer berörda verksamheter.
- Upprätta en regional lägesbild, i samverkan med koncernstab kommunikation och externa relation, se kriskommunikationsplan.
- Vid en extraordinär händelse tar krisledningsnämnden över ledningsansvaret och regionala krisledningsstaben har en stödjande funktion gentemot krisledningsnämnden.

⁴ Regional krisledningsstab benämns vid en katastrofmedicinsk händelse Regional katastrofmedicinsk ledning (RKML), se Regionala Katastrofmedicinska beredskapsplanen

Krishanteringsplan Västra Götalandsregionen

Smittskydd Västra Götaland

Aktivering

Kontakt tas med jourhavande TiB/smittskyddsläkare via någon av Västra Götalandsregionens sjukhusväxlar eller RTiB.

Uppgifter

Smittskyddsläkaren har ett samlat ansvar för smittskyddsarbetet inom regionen och ska planera, organisera och leda smittskyddet och verka för effektivitet, samordning och likformighet. Under en pandemi ansvarar smittskyddsläkaren för epidemiledningen (Se vidare: Socialstyrelsen; Beredskapsplanering för pandemisk influensa, Kommunikationsplanering för pandemisk influensa och Beredskapsläkemedel – tillgång och tillgänglighet)

Samhällsviktiga verksamheter

En samhällsviktig verksamhet är av sådan betydelse att bortfall av eller svår störning i verksamheten skulle innebära stor risk eller fara för befolkningens liv och hälsa, samhällets funktionalitet eller samhällets grundläggande värden. Verksamheterna är nödvändiga eller mycket väsentliga för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras, så att skadeverkningarna blir så små som möjligt

Västra Götalandsregionen har utpekat följande verksamheter som samhällsviktiga verksamheter:

- Alingsås lasarett
- Koncernstab kommunikation och externa relationer
- Kungälv Sjukhus
- NU-sjukvården
- Närhälsan
- Privata vårdgivare anslutna till VGPV
- Prehospitalt och Katastrofmedicinskt Centrum
- Regionledningen
- Regionservice
- Sahlgrenska Universitetssjukhuset
- Skaraborgs Sjukhus
- Smittskydd Västra Götaland
- Södra Älvsborgs Sjukhus
- VGR IT
- Västfastigheter
- Västtrafik

Den samhällsviktiga verksamheten ska ha en Tjänsteman i Beredskap (TiB), nåbar via telefon eller sökare dygnet runt under alla dagar. I de samhällsviktiga verksamheter där TiB saknas kan efter överenskommelse en annans förvaltnings TiB eller RTiB företräda förvaltningen.

Övriga förvaltningars/ funktioners krisorganisation

Aktivering

Respektive förvaltning aktiveras genom sin utpekade kontaktfunktion.

Bilaga 1 Definitioner

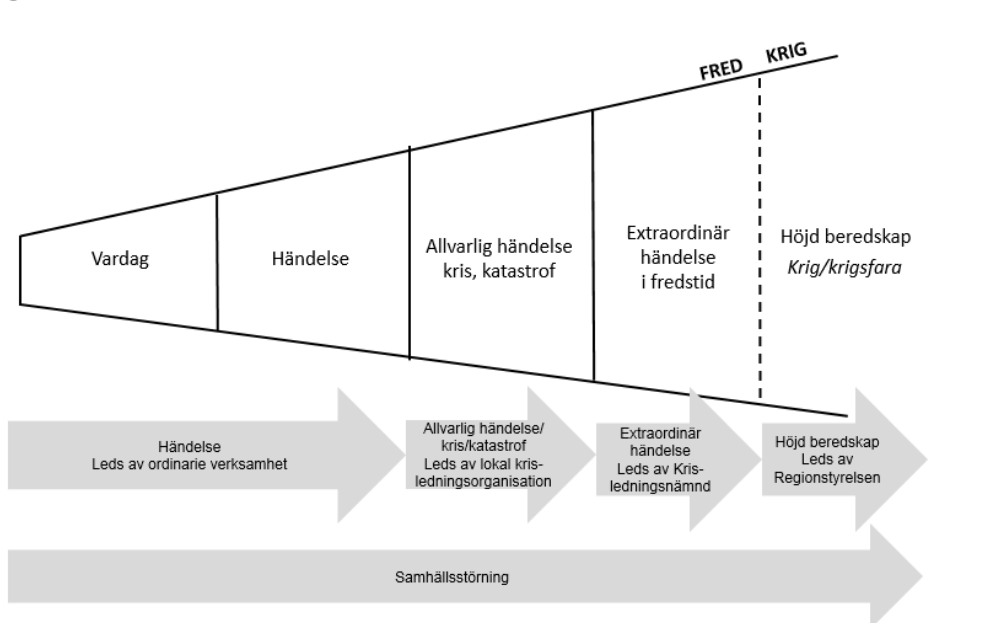

Bild: Hotskala och termer inom krisberedskap

Allvarlig händelse	Händelse som är så omfattande att resurserna måste organiseras, ledas och användas på särskilt sätt.
Extraordinär händelse	Händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting. (Lag 2006:544 om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap)
Geografiskt områdesansvar	Geografiskt områdesansvar har kommuner, länsstyrelser och regeringen. De ska verka för inriktning, prioritering och samordning av tvärsektoriella åtgärder i en krissituation.
Höjd beredskap	I händelse av allvarlig incident och hot mot Sveriges säkerhet och nationella intressen, kan regeringen fatta beslut om höjd beredskap. Höjd beredskap är antingen skärpt beredskap eller höjd beredskap. Är Sverige i krig råder höjd beredskap
Katastrof	Allvarlig händelse där tillgängliga resurser är otillräckliga i förhållande till det akuta behovet och belastningen är så hög att normala kvalitetskrav, trots adekvata åtgärder, inte längre kan upprätthållas.
Kris	En händelse som drabbar människor och samhälle och/eller hotar Västra Götalandsregionens grundläggande värden och funktioner.
Krishantering	Förmåga att kunna hantera en kris som inträffar. Bygger både på krisledningsförmåga och operativ förmåga.

Krishanteringsplan Västra Götalandsregionen

Krisledningsförmåga	Förmågan, inom ett verksamhets- eller ansvarsområde, att vid allvarliga störningar leda den egna verksamheten. Fatta beslut inom eget verksamhets- eller ansvarsområde, sprida snabb, korrekt och tillförlitlig information och vid behov kunna medverka i samordning och koordinering med andra aktörer och deras åtgärder.
MSB	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Operativ förmåga	Förmågan, inom ett verksamhets- eller ansvarsområdet, att snarast påbörja åtgärder för att hantera eller medverka i hanteringen av konsekvenserna av inträffade händelser. Genomföra de åtgärder som krävs för att avhjälpa, skydda och lindra effekterna av det inträffade.
RBL	Regional beredskapsläkare
Riskhantering	Riskhantering handlar delvis om ledningens strategi för att styra organisationen, att arbeta för en högre säkerhet, utveckling av styrmedel, ansvarsfördelning mm. Riskhantering ses som koordinerade aktiviteter för att styra och kontrollera en organisation med avseende på dess risker.
RKML	Regional Katastrofmedicinsk Ledning
RTiB	Regional Tjänsteman i beredskap
Samhällsstörning	Företeelser och händelser som hotar eller ger skadeverkningar på det som ska skyddas i samhället
Samhällsviktig verksamhet	En samhällsviktig verksamhet uppfyller minst ett av följande villkor: <ul style="list-style-type: none"> • Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället. • Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad allvarlig kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt. www.krisinformation.se
Sektorsansvar	Sektorsansvar har myndigheter för en särskild del av samhället eller en särskild fråga, det vill säga en sektor.
SKL	Sveriges Kommuner och Landsting
Systematiskt säkerhetsarbete	Arbetet omfattar: <p>Riskhantering är samordnade aktiviteter för att leda och styra en organisation med avseende på risk. Landsting och regioner ska enligt lag genomföra risk- och sårbarhetsanalyser där samhällsviktiga verksamheter, kritiska beroenden och planerade och genomförda åtgärder med hänsyn till analysens resultat ska ingå.</p> <p>Kontinuitetshantering är planering för att kunna upprätthålla verksamhet och processer för att skapa en nödvändig förmåga till funktionalitet oavsett händelse</p>

Krishanteringsplan Västra Götalandsregionen

Hantering och erfarenhetsåterföring är att, från incidenthantering till krishantering, skapa förutsättningar för att en händelse effektivt ska kunna tas om hand och för att den samhällsviktiga verksamheten ska upprätthållas. Och att efter en händelse analysera, utvärdera och återföra erfarenheter till regionens övriga verksamheter.

TiB

Tjänsteman i Beredskap

Funktion inom Västra Götalandsregionen som

- har kunskap om sin egen organisation
- har kunskap om Västra Götalandsregionens Krishanteringsorganisation
- har hög tillgänglighet (beredskap dygnet runt alla dagar på året)
- är lätt att kontakta för andra aktörer samt kunna svara inom en kortare tidsperiod
- har tydligt ansvar med befogenhet att vidta åtgärder utifrån sitt uppdrag

Bilaga 2

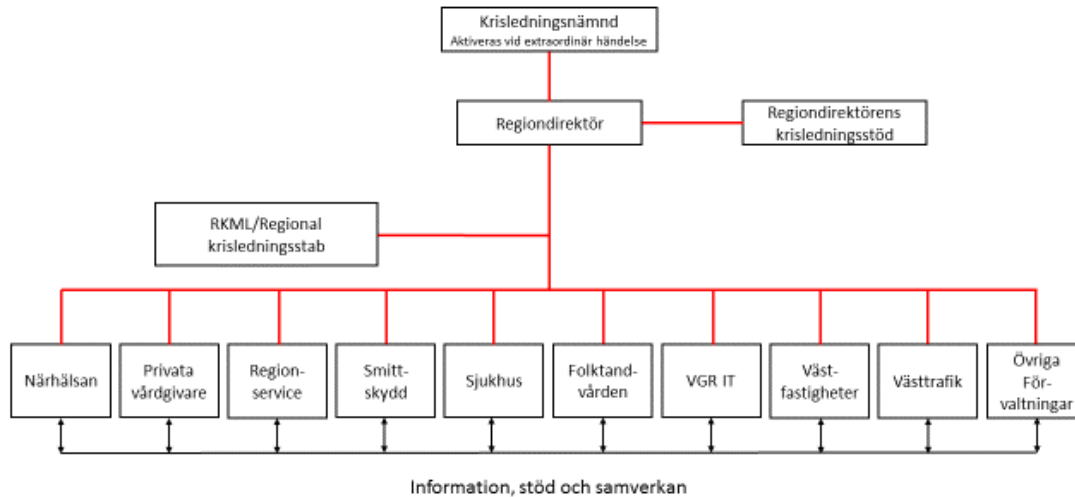
Lokal krishanteringsplan

Vid utformningen av den lokala krishanteringsplanen ska följande krav beskrivas

- hur förvaltningen/bolag ska organisera sig under en händelse (krishanteringsorganisationen)
- hur krishanteringsorganisationen leder, samordnar, samverkar samt säkerställer samband för att hantera en händelse.
- vilka lokaler för ledningen och samverkan som finns att disponera
- rutin hur krishanteringsorganisationen ska aktiveras
- beslutsordning, med angivna mandat, för krishanteringsorganisationen
- hur den operativ ledning bedrivs
- hur samverkan bedrivs
- hur omvärldsbevakningen bedrivs
- hur en lägesbild tas fram
- hur kriskommunikationen ska bedrivs
- hur analys av händelseutveckling av en händelse, på kort eller lång sikt, ska genomföras
- hur kris/katastrofplanen hålls aktuell, genom årlig kontroll och vid behov revidering
- hur kraven för krishanteringsorganisationen personal blir tillgodosedda, angående utbildning om sin och regionens roll och ansvar vid en händelse/kris/katastrof
- hur kraven för krishanteringsorganisationens personal blir tillgodosedda, angående utbildning om andra relevanta aktörers roller och ansvar vid en händelse/kris/katastrof
- rutiner för att ta till vara erfarenheter från inträffade händelser och övningar
- hur lokalerna i den egna krishanteringsorganisationen är utrustade och testade med en uthållighet om minst en vecka avseende:
 - el-försörjning och reservkraftförsörjning
 - it-försörjning
 - tekniska system för kommunikation och samlad lägesbild (t.ex. Rakel och WIS)
 - tillgång till vatten för hantering av mat, dryck och hygien
- en utpekade alternativ lokalisering för förvaltningens krishanteringsorganisation

Bilaga 3

Västra Götalandsregionen krisledningsorganisation

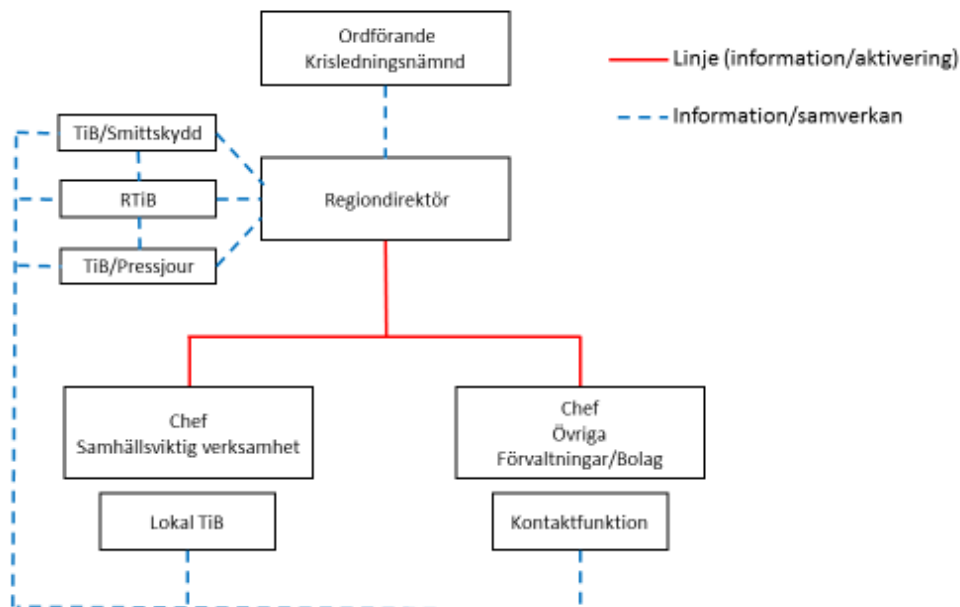

Vid **extraordinära händelser** får krisledningsnämnden fatta beslut om att överta hela eller delar av beslutsrätten från annan nämnd i Västra Götalandsregionen, i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den extraordinära händelsen.

Regiondirektören utser vid behov ansvarig funktion för operativ ledning/samordning av krisen, om det inte tydligt framgår av gällande lagstiftning eller fastställda krishanteringsplaner, (exempel på detta är Smittskydd vid pandemi, RKML vid katastrofmedicinsk samordning).

Bilaga 4

Västra Götalandsregionen beredskapsorganisation

Regiondirektören larmas av ansvarig förvaltnings-/funktionschef/motsvarande när:

- En allvarlig händelse inträffar eller förväntas inträffa och kan allvarligt påverka Västra Götalandsregionen verksamhet negativt
- Är läget akut aktiveras regiondirektören genom regional tjänsteman i beredskap (RTiB).
- Västra Götalandsregionen har utpekat som samhällsviktig verksamhet:
 - Alingsås lasarett,
 - Koncernstab kommunikation och externa relationer
 - Kungälv Sjukhus
 - NU-sjukvården
 - Närhälsan
 - Privata vårdgivare anslutna till VGPV
 - Prehospitalt och Katastrofmedicinskt Centrum
 - Regionledningen
 - Regionservice
 - Sahlgrenska Universitetssjukhuset
 - Skaraborgs Sjukhus
 - Smittskydd Västra Götaland
 - Södra Älvsborgs Sjukhus
 - VGR IT
 - Västfastigheter
 - Västtrafik

Dessa ska ha en TiB som kontaktpunkt in i förvaltningen.
Vid befarad händelse eller händelse ska RTiB alltid aktiveras.